

Dosarul nr. 2ra-460/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Judecător – L. Lavric

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecătorii – M. Anton, V. Sîrbu, V. Cotorobai

Î N C H E I E R E

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Prepeliță Margarita și avocații Mazur Ion și Mazur Svetlana în interesele Margarinei Prepeliță,

în cauza civilă la cererea depusă de petiționara Prepeliță Margarita cu privire la recunoașterea în calitate de victime ale represiunilor politice, persoane interesate - Ministerul Afacerilor Interne al RM, Consiliul municipal Chișinău și Ministerul Finanțelor al RM,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2020, prin care s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 02 octombrie 2019,

c o n s t a t ă :

La 30 noiembrie 2017, Prepeliță Margarita a depus o cerere cu privire la recunoașterea în calitate de victime ale represiunii politice prin expropriere a lui Gradinar Constantin Gheorghe, Gradinar Zinovia și Gradinar Chiriac Constantin - născut la 01 octombrie 1897 și decedat la 20 februarie 1961, cu participarea persoanei interesate - Ministerul Afacerilor Interne al RM.

În motivarea cererii, petiționara a indicat că, Gradinar Constantin Gheorghe și Gradinar Zinovia, sunt părinții lui Gradinar Chiriac Constantin, iar la rândul lui, Grădinar Constantin, este tatăl ei, și că aceștia fost ilegal expropriați de 3 clădiri, cu volumul de 899 m³, cu terenul aferent, amplasate în mun. Chișinău, str. Xxxxx (Xxxxx Xxxxx 67, Xxxxx75).

Potrivit răspunsului Ministerului Afacerilor Interne al RM nr.8/6-5-M-517/17 din 05 septembrie 2017, petiționara a fost informată că, Ministerul nu dispune de date referitor la averea și represiunea politică aplicată față de Gradinar Constantin Gheorghe, Gradinar Zinovia și Gradinar Chiriac Constantin.

Totodată, petiționara a susținut că faptul confiscării averii și represiunii politice aplicată față de Gradinar Constantin Gheorghe, Gradinar Zinovia și Gradinar Chiriac Constantin, se confirmă prin actele eliberate de către Arhiva Națională și ÎS "Cadastru", și anume: - extrasul de arhivă a notarului Bartlemanno Ivan pentru anul 1908, prin care se confirmă dreptul de proprietate a lui Gradinar Constantin Grigore asupra imobilului din str. Xxxxx; - tabloul pentru revizuirea numerotării clădirilor în orașe a Direcției Recensământului General al Populației din 1930, în mun. Chișinău,

județul Lăpușna, strada cu nume actual - Xxxxx Xxxxx și numele vechi - Xxxxx, la nr.67 este indicată Gradinar Zinovia; - Monitorul municipal nr. 6 din 15 martie 1940, la numărul 42 este indicat numele proprietarilor Gradinar Constantin și Zinovia, a casei cu numărul nou 75 și vechi 67; - Hotărârea Sovietului de Miniștri ai RSS Moldovenești nr. 124 din 15 februarie 1946, în anexa căreia ”Lista caselor din orașul Chișinău a RSSM care urmează a fi naționalizate”, figurează la pagina 11 - str. Xxxxx 76, familia ”Gradinar”, Telegrafist, proprietate privată, numărul de case 3, 899 m³; - actele din arhiva Întreprinderii de Stat „Cadastru”, dosarul cadastral și dosarul tehnic; - hotărârile Colegiului Civil al Curții Supreme a RSSM din 29 martie 1954 și 09 mai 1955, prin care s-a refuzat în acțiunile lui Gradinar Constantin Gheorghe și Gradinar Chiriac Constantin, prin care s-au casat hotărârile instanțelor de fond prin care ultimilor li s-a recunoscut dreptul de proprietate pe cote-părți asupra caselor din str. Xxxxx.

În temeiul hotărârii nr. 124 și hotărârilor Curții Supreme a RSSM menționate, proprietatea a fost naționalizată, fapt consemnat în dosarul tehnic.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 11 iulie 2018, a fost admisă cererea depusă de petiționara Prepelită Margarita. S-a constatat faptul represiunii politice și s-au recunoscut în calitate de victime ale represiunii politice prin expropriere, Gradinar Constantin Gheorghe, Gradinar Zinovia și Gradinar Chiriac Constantin, născut la 01 octombrie 1897 și decedat la 20 februarie 1961.

La 26 iulie 2018 și 12 octombrie 2018, Ministerul Afacerilor Interne al RM a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 11 iulie 2018, solicitând casarea hotărârii atacate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii Margarinei Prepelită.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2019, s-a admis apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al RM al RM, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 11 iulie 2018, cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 13 martie 2019, s-au atras în proces în calitate de persoane interesate: Consiliul municipal Chișinău și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 02 octombrie 2019, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea depusă de petiționara Prepelită Margarita cu privire la recunoașterea în calitate de victime ale represiunilor politice.

La 03 octombrie 2019, Prepelită Margarita, reprezentată de avocatul Ion Mazur, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 02 octombrie 2019, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea depusă de Prepelită Margarita să fie admisă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2020, a fost respinsă cererea de apel depusă de avocatul Ion Mazur în interesele Margarinei Prepelită și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 02 octombrie 2019.

Pentru a decide astfel, analizând argumentele din cererea de apel, Curtea de apel a reiterat concluziile primei instanțe și a remarcat faptul că prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Astfel, Colegiul a constatat că, Grădinar Constantin Gheorghe, Grădinar Zinovia și Grădinar Chiril Constantin, nu sunt victime ale represiunilor politice, or, potrivit materialelor cauzei, bunurile imobile deținute de familia Grădinar, au fost naționalizate în legătură cu depășirea suprafeței stabilite în perioada respectivă, nefiind naționalizate pe criterii politice.

De asemenea, cu referire la faptul că volumul construcțiilor deținute în proprietate de Grădinar Constantin Gheorghe și Grădinar Chiril Constantin, nu depășea 800 m³, instanța de apel a constatat că argumentele apelantei în acest sens, se combat prin înscrierile cauzei, inclusiv și prin încheierea Judecătoriei Supreme a RSSM din 29 martie 1954, în conținutul căreia se indică că *"...volumul total al construcțiilor nr. 75, de pe str. Xxxxx, restituite lui Grădinaru Constantin și Chiril, constituie 824 m³, ce se confirmă prin actul din 24 mai 1951 al comisiei constituită din reprezentanții Ministerului Gospodăriei Comunale RSSM, arhitectură și al biroului de inventariere tehnică"*.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a remarcat că argumentele apelantei cu privire la procedura de anulare a actelor prin care Grădinar Constantin Gheorghe și Grădinar Chiril Constantin au dobândit dreptul de proprietate asupra imobilelor, nu sunt de natură să confirme că aceștia sunt victime ale represiunilor politice, or, Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, stabilește în mod expres cazurile care se consideră ca represiuni politice.

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 29 ianuarie 2021, Prepelită Margarita și avocații Mazur Ion și Mazur Svetlana în interesele ei, au depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2020, solicitând casarea atât a deciziei instanței de apel, cât și a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 02 octombrie 2019, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului, reiterând circumstanțele de fapt și normele de drept reflectate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, Prepelită Margarita și avocații Mazur Ion și Mazur Svetlana au invocat că instanțele de judecată, au emis actele constatăte cu aplicarea și interpretarea eronată a legii precum și cu încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, au menționat irelevanța concluziilor instanțelor de judecată cu privire la temeiul de naționalizare conform Hotărârii nr. 617 din 30 iunie 1945 și nr. 124 din 15 februarie 1946 - depășirea suprafeței imobilelor, or, potrivit materialelor cauzei, bunul imobilul era deținut de doi proprietari diferiți.

În context, făcând referire la Constatarea Agenției Servicii Publice, recurenta și reprezentanții recurente, au menționat că la caz a avut loc o naționalizare pe motive sociale.

La 04 martie 2021, prin intermediul serviciului poștal, Ministerul Afacerilor Interne al RM a depus referință pe marginea recursului declarat de Prepelită Margarita și avocații Mazur Ion și Mazur Svetlana în interesele ei, solicitând respingerea cererii de recurs ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art.434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, în conformitate cu art.434 din Codul de procedură civilă și luând în

considerație că, potrivit materialelor cauzei, decizia din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată părților la 12 februarie 2021 prin intermediul poștei electronice (f.d.34 vol.II), Completul Colegiului constată că cererea de recurs, depusă de Prepeleță Margarita și avocații Mazur Ion și Mazur Svetlana, la 29 ianuarie 2021, este în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Prepeleță Margarita și avocații Mazur Ion și Mazur Svetlana, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Conform art.433 lit.a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Potrivit art.440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță însă, criticile invocate de recurentă și reprezentanții ei, nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanțele de judecată, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentei, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel și prima instanță, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind

admisibil.

În altă ordine de idei, prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs depusă de Prepeliță Margarita și avocații Mazur Ion și Mazur Svetlana.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa cărorva temeiuri în urma cărora ar fi necesară declararea recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin.(2), art.433 lit. a) și art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Prepeliță Margarita și avocații Mazur Ion și Mazur Svetlana, în interesele Margaritei Prepeliță.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari